

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/155/2021
Identifikačné číslo spisu:	2286899651
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2286899651.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ S. S. a 2/ O. S., oboch bývajúcich v P., H. XXX/X, oboch zastúpených JUDr. Helenou Buzgóovou, advokátkou v Dunajskej Strede, Alžbetínske nám. 2, proti žalovaným 1/ Okresnému úradu Dunajská Streda, so sídlom v Dunajskej Strede, Korzo Bélu Bartóka 789/3, 2/ T. T., bývajúcemu v P., C. XXX/XX, zastúpenému JUDr. Albinou Vágóovou, advokátkou v Dunajskej Strede, Ružová 265, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 4C/226/1986, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 24. júna 2020 sp. zn. 24Co/22/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 26. apríla 2019 č. k. 4 C 226/1986 - 556 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa voči žalovaným domáhali náhrady škody, ktorá im vznikla na rodinnom dome v dôsledku poklesu pôdneho podkladu; žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 420 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, § 19 ods. 1, 3 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 163/1973 Zb. o dokumentácii stavieb, § 19 ods. 1, 4 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 105/1981 Zb. o dokumentácii stavieb, § 45 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) mal za preukázané, že stavebné povolenie pre žalobcov ako stavebníkov bolo vydané bývalým ONV - odborom výstavby a územného plánovania v Dunajskej Strede pod č. 1582/83 z 11. mája 1983 na novostavbu prízemného celkom podpivničeného rodinného domu a oplotenia čelnej hranice pozemku na parc. č. XXX/XX v kat. území P., z ktorého vyplýva, že stavba rodinného domu žalobcov mala byť uskutočnená svojpomocne do 31. decembra 1985 v súlade s ustanovením § 44 ods. 3 stavebného zákona č. 50/1976 Zb. Osobou na výkon odborného dozoru nad uskutočnením stavby žalobcov podľa stavebného povolenia bol ustanovený žalovaný 2/. Žalobcovia pre novostavbu ich rodinného domu zakúpili tzv. hotový projekt, ktorý nebol individuálne prispôsobený k daným priestorovým a terénnym

podmienkam parc. č. XXX/XX, kat. územie P.. Ako ďalej súd prvej inštancie uviedol, v čase vydania stavebného povolenia žalobcov platila vyhláška Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj a dokumentácii stavieb č. 163/1973 Zb., v zmysle ktorej za výber staveniska, za uskutočnenie, či neuskutočnenie prieskumov alebo geologických resp. iných prieskumov, v súvislosti s výberom staveniska zodpovedá investor stavby, teda žalobcovia a v konaní mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobcovia geologický prieskum na stavenisku neuskutočnili. Preto nemal súd prvej inštancie za preukázané, že by zavinenie iných osôb spôsobilo vznik škody na majetku žalobcov a uzavrel, že vina na vzniku škody na ich majetku svedčí v prospech samotných žalobcov. Záverom súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný 2/, ktorý bol vyučený ako murár, sa stal stavebným dozorcom na základe žiadosti žalobcov, pretože vtedy platná vyhláška požadovala kvalifikovanú osobu v obore, avšak žalovaný 2/ nemal za úlohu viesť stavebný denník a neporušil žiadnu povinnosť pri výkone funkcie stavebného dozoru vyplývajúcu mu z vtedy platných právnych predpisov. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 24. júna 2020 sp. zn. 24Co/22/2020 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil a priznal žalovaným voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal, pretože okresný súd vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Ako ďalej odvolací súd uviedol, na stavbe rodinného domu žalobcov nastalo v roku 1984 po zahájení výstavby (začiatok výstavby v roku 1983) sadanie základov, vychýlenie celej stavby, praskanie častí stavebných konštrukcií a základov stavby, pričom zo skutkových zistení vo veci vyplynulo, že uvedené poškodenia stavby rodinného domu boli zapríčinené nevhodným výberom staveniska. Odvolací súd mal v konaní za preukázané, že Rada ONV Dunajská Streda na základe návrhu pozemkov pre výstavbu rodinných domov uznesením č. 150/80 z 27. mája 1980 schválila zoznam pozemkov vybraných pre výstavbu rodinných domov v Obci P., že Projekt č. XXX/XX na výstavbu rodinného domu žalobcov vypracoval v novembri 1982 Okresný stavebný podnik Dunajská Streda, projekčné oddelenie, že Stavebné povolenie č. výst.: XXXX/XX pre novostavbu rodinného domu žalobcov vydal 11. mája 1983 Okresný národný výbor Dunajská Streda, odbor výstavby a územného plánovania, že odborný dozor na stavbe žalobcov vykonával žalovaný 2/, ktorého osobu na výkon odborného dozoru nad uskutočňovaním stavby určil Okresný národný výbor Dunajská Streda, odbor výstavby a územného plánovania, v stavebnom povolení. Odvolací súd mal za nepochybné, že výber pozemkov vhodných na umiestnenie rodinných domčekov (vrátane pozemku žalobcov) uskutočnil podľa § 4 ods. 1, § 5 ods. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 84/1976 Zb. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii právny predchodca žalovaného 1/, pričom však v zmysle § 6 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 84/1976 Zb. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii nebolo potrebné, aby návrh na lokalitu pozemkov pre výstavbu individuálnej bytovej výstavby obsahoval prieskumy prírodných podmienok. V tejto súvislosti odvolací súd zároveň konštatoval, že ani zo žiadneho ustanovenia vtedy platných stavebných predpisov, a to najmä zo zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), z vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 83/1976 Zb. o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu, z vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 84/1976 Zb. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a z vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 85/1976 Zb. o podrobnejšej úprave územného konania a stavebnom poriadku, nevyplývala pre stavebný úrad povinnosť vykonať prieskum prírodných podmienok a inžinierskogeologické a hydrogeologické rozboru pozemkov vybraných na umiestnenie rodinných domov. Podľa názoru odvolacieho súdu, geologický prieskum pred vypracovaním návrhu stavby je nevyhnutný, aby sa mohla posúdiť vhodnosť umiestnenia stavby, keďže sa ním zisťuje zloženie základovej pôdy, únosnosť, stlačiteľnosť, vplyv a výška spodnej vody na stavbu, pričom § 19 ods. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 163/1973 Zb. o dokumentácii stavieb (následne aj § 19 ods. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 105/1981 Zb. o dokumentácii stavieb) explicitne stanovil zodpovednosť investora, teda v

preskúvanom prípade žalobcov, za výber staveniska, vrátane geodetických podkladov a uskutočnenia nevyhnutných prieskumov. Tiež z § 15 ods. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 163/1973 Zb. o dokumentácii stavieb (následne aj § 15 ods. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 105/1981 Zb. o dokumentácii stavieb) vyplýva povinnosť investora, teda v preskúvanom prípade žalobcov, zabezpečiť vypracovanie projektovej úlohy včítane nevyhnutných prieskumov a štúdií. Na základe uvedeného odvolací súd zdôraznil, že geologický prieskum pred začatím projektu žalobcovia ako investori stavby neurobili, hoci predstavoval smerodajný podklad pre práce na projektovej úlohe. Podľa odvolacieho súdu, pozemky určené na výstavbu rodinných domov a stavenisko nie sú totožné pojmy a nie je vylúčené, že stavbu rodinného domu na pozemku žalobcov by bolo možné uskutočniť s iným konštrukčným riešením základov vhodným pre dané stavenisko, teda na pozemku vybraného právnym predchodcom žalovaného 1/, a keďže stavebný úrad neschvaľuje, ani v minulosti žiadnym spôsobom neschvaľoval, projektovú dokumentáciu, táto povinnosť nevyplýva, ani nevyplývala pre stavebný úrad zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu, preto stavebný úrad nenesie zodpovednosť za vady projektovej dokumentácie. Ako ďalej odvolací súd uviedol, za výber staveniska a uskutočnenie prieskumu prírodných podmienok nesie zodpovednosť stavebník, zodpovednosť za technické riešenie stavby nesie projektant a zodpovednosť za prevedenie stavby podľa projektu nesie stavebný dozor. Žalovaný 2/ ako murár spĺňal odbornú kvalifikáciu na výkon stavebného dozoru podľa predpisov platných v čase vydania stavebného povolenia na rodinný dom žalobcov, avšak zodpovednosť stavebného dozoru sa vzťahuje na dodržanie súladu priestorovej polohy s dokumentáciou stavby, za dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, na dodržanie podmienok rozhodnutí vydaných na uskutočnenie stavby, najmä územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Pod zodpovednosť stavebného dozoru tak nemožno zahrnúť dohľadanie na správny výber staveniska a zistenie väd projektu. Preto odvolací súd záverom konštatoval, že dokazovaním nebolo zistené a nenastalo žiadne konanie (opomenutie povinnosti) žalovaných tvrdené žalobcami, ktoré by odporovalo objektívnemu právu a zapríčinilo by vznik škody na stavbe žalobcov. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie posudzujúc ho podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) s tým, že súdy im nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a zároveň, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Namietali, že súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd právne nesprávne postupovali pri posudzovaní povinnosti, kto zodpovedá za vykonanie geologického a hydrogeologického prieskumu pri výbere staveniska, pri určovaní pozemkov na výstavbu rodinných domov, pričom žalovaný 1/ pri schvaľovaní lokality pre výstavby IBV v obci P. si bol vedomý skutočnosti, že uvedená lokalita sa nachádza v geologicky záplavovej oblasti Žitného Ostrova a s touto komplikáciou pri výbere staveniska mal rátať. Navrhli preto prihladiť na názory a závery znalcov odborníkov, ktorí preskúmali stavbu a jednoznačne konštatovali príčinnú súvislosť so vznikom škody a rozhodnutiami žalovanej 1/ a príčinnú súvislosť so škodou žalovaného 2/. V ďalšom podrobne rozobrali skutkový stav veci a vyslovili polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhli napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 1/ sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu plne stotožnil so závermi súdov nižších inštancií a konštatoval, že za výber nevhodného staveniska, vrátane neuskutočnenia prieskumov sú zodpovední žalobcovia opomenutím svojich konaní, nedošlo tak k porušeniu právnych povinností zo strany žalovaného 1/ a nie je daná žiadna zodpovednosť za vznik škody.

5. Žalovaný 2/ sa k dovolaniu žalobcov písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Žalobcovia vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali nesprávne zistený skutkový stav, ako aj odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

18. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že v konaní nebolo zistené a nenastalo žiadne konanie (opomenutie povinnosti) na strane žalovaných, ktoré by zapríčinilo vznik škody na stavbe žalobcov, pretože zo žiadneho vtedy platného právneho predpisu nevyplývala pre stavebný úrad povinnosť vykonať prieskum prírodných podmienok a inžinierskogeologické a hydrogeologické rozborov pozemkov vybraných na umiestnenie rodinných domov s tým, že zodpovednosť za technické riešenie stavby nesie projektant, avšak za výber staveniska a uskutočnenie prieskumu prírodných podmienok nesie zodpovednosť stavebník (žalobcovia), ktorí geologický prieskum pred začatím projektu ako investori stavby neurobili, hoci predstavoval smerodajný podklad pre práce na projektovej úlohe, následne pri uskutočňovaní stavby zodpovednosť za jej prevedenie podľa projektu nesie síce stavebný dozor, ktorý zodpovedá za dodržanie súladu priestorovej polohy s dokumentáciou stavby, za dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, za dodržanie podmienok rozhodnutí vydaných na uskutočnenie stavby, najmä územného rozhodnutia a stavebného povolenia, avšak nedohliada na správny výber staveniska a zistenie väd projektu. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobcovia sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňujú a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania

pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

21. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobcovia neopodstatnene namietajú, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom im znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť ich dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

22. Žalobcovia prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j., že právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP tohto ustanovenia, by mal konkretizovať rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne.

24. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, alebo neoznačí rozhodnutia, v ktorých bola konkrétna právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát,

stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017). Pre úplnosť treba uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak dovolací súd rozhoduje o danej právnej otázke rozdielne, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

25. Z obsahu dovolania žalobcov odôvodneného § 421 ods. 1 písm. a/ a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je zrejmé, že žalobcovia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedli všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa ich názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak nekonkretizovali právnú otázku, na riešení, ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a neoznačili žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd pri riešení právnej otázky odkloniť, ani ktoré rozhodnutia posudzujú danú právnú otázku rozdielne. Uviedli len, že „odvolací súd právne nesprávne postupoval pri posudzovaní povinnosti, kto zodpovedá za vykonanie geologického a hydrogeologického prieskumu pri výbere staveniska, pri určovaní pozemkov na výstavbu rodinných domov“. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolatelia neuviedli. Žalobcovia týmto argumentom vyjadrili len svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu. Vyššie uvedená dovolacia argumentácia žalobcov je preto neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

26. Dôvodom pre odmietnutie dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP je skutočnosť, že dovolateľmi uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolatelia zastúpení advokátom totiž označili za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP neboli splnené, keď žalobcovia v dovolaní neoznačili rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach a rovnako neoznačili rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce rozdielne právne názory. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalobcami vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

27. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov v časti, v ktorej namietali vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietali nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

28. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania im však najvyšší súd nepriznal, nakoľko im žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.